

Hörande av parter enligt 34 § i förvaltningslagen om avgränsning av den skyddade naturtypen hasselskog**Pargas stad**parainen@parainen.fi**Pargas kyrkliga samfällighet**lansi-turunmaan.seurakunta@evl.fi**Caruna**marko.koitjarvi@caruna.fi**Fastigheter som avgränsningsförslaget gäller:**

- 445-480-1-7, KYRKOMARKEN, Pargas kyrkliga samfällighet
- 445-480-1-6, PRÄSTGÅRDEN, Pargas kyrkliga samfällighet
- 445-511-1-239, TENNBY, Pargas stad
- 445-500-1-18, MUNKVIK, Pargas stad
- 445-500-1-75, MUNKVIK, Pargas stad
- 445-500-2-39, HAGA Å MUNKVIK, Pargas stad
- 445-12-15-1 privat markägare, granne
- 445-12-15-2 privat markägare, granne

I en strandlundskog i Munkviken, i omedelbar närhet av Pargas stadsområde finns en av Finlands artmässigt mest representativa och betydelsefulla förekomster av den enligt 64 § i naturvårdslagen skyddade naturtypen hasselskog. Naturtillståndet framgår av döda hasselstammar och grenar, döda barr- och/eller lövträd som står eller ligger, dödvedskontinuitet, gamla trädindivider samt arter som trivs på död ved och hassel. Hasselbuskar växer allmänt på skogsklädda sluttningar och steniga berglundskogar samt vid kanten av kulturlandskapet.

Tillstånds- och tillsynsverket fattar skyddsbeslut för naturtyper som ska skyddas enligt naturvårdslagen. I skyddsbeslutet ska gränserna för den skyddade naturtypens förekomst fastställas. Syftet med avgränsningen är att säkerställa att naturtypens särdrag bevaras.

Det område som avgränsats på bilagans karta är enligt 4 § i naturvårdsförordningen och 64 § 1 mom. i naturvårdslagen en naturligt uppkommen hasselskog, där det växer minst två meter höga eller breda hasselbuskar i en eller flera grupper med minst 20 exemplar per hektar. Inom hasselskogen finns också två representativa små områden med klibbalskog som överlappar naturtypen.

Enligt 64 § 2 mom. i naturvårdslagen får en förekomst av en skyddad naturtyp inte förstöras eller försämrast. Förbudet mot att förstöra eller försämma området träder i kraft när Tillstånds- och tillsynsverket genom beslut har fastställt gränserna för området som hör till den skyddade naturtypen och meddelat beslutet till områdets ägare och innehavare. Det nämnda avgränsningsbeslutet ändrar inte äganderätten till området, utan markägandet förblir oförändrat. Efter Tillstånds- och tillsynsverkets avgränsningsbeslut antecknas området i fastighetsregistrets uppgifter (naturvårdslagen 64 § 3 mom.).

Hörande och tillhörande fältbesök

Överinspektör Iiro Ikonen vid Egentliga Finlands NTM-central (01.01.2026 Tillstånds- och tillsynsverket) besökte Munkviken området i Pargas den 15.10.2025 tillsammans med projektchef Kimmo Syrjänen från Finlands miljöcentral. Under besöket diskuterades skyddsåtgärder för området och en 26,6 hektar stor hasselskog som uppfyller kriterierna i naturvårdslagen avgränsades för skydd. Området är artmässigt nationellt mycket betydelsefullt.

Hörandet av markägarna om naturtypavgränsningen i Munkviken genomfördes av Egentliga Finlands NTM-central den 18.12.2025. Ett fältbesök gjordes tillsammans med representanter för Tillstånds- och tillsynsverket, Pargas stad, Pargas församling samt Finlands miljöcentral den 03.02.2026. Vid detta tillfälle överenskomts det att ytterligare två närliggande markägare (445-12-15-1 och 445-12-15-2) samt Caruna (el-linjen) skulle höras. Samtidigt beslutades det att förlänga hörandetiden till 15.04.2026 och att skicka ett nytt hörandebrev. Ärendet har överförs från NTM-centralen till den nya nationella myndigheten Tillstånds- och tillsynsverket.

Med Pargas stad kom man överens om att den planerade vägsträckningen och detaljplanens AT-område lämnas utanför beslutet. Under den planerade vägsträckningen hamnar åldrande skog, bl.a. stora aspar, hassel och ett värdefullt lundområde, men det bedömdes ändå att området inte är betydande med tanke på naturtypen hasselskog. Ändringarna har beaktats i hörandekartan (bilaga 1). Vägens bredd i början av den detaljplanerade vägsträckningen är 27 meter. Enligt Pargas stads bedömning är det mycket svårt att genomföra vägsträckningen på annat sätt, och dragningen genom hasselskogen är enligt den gällande landskaps- och generalplanen.

Gällande den del som föreslagits till minneslundens avgränsning (EH-område) konstaterades att området i sin helhet är ett betydande delområde med avseende på naturtyp och artförekomst, och att det till största delen skulle förändras eller förstöras vid anläggandet av en minneslund och tillhörande infrastruktur.

Munkvikens hasselskogs typiska och sällsynta artbestånd

Området hyser särskilt skyddade mossor som filthättemossa (*Orthotrichum urnigerum* CR), ägghättemossa (*Orthotrichum patens* CR), vedsäckmossa (*Calypogeia suecica* EN) och grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis* EN) samt hotade arter som skuggsprötmossa (*Eurhynchium striatum* EN), källpraktmossa (*Thamnobryum alopecurum* VU), asphättemossa (*Nyholmiella gymnostoma* VU), hakspärrmossa (*Campylophyllum halleri* VU) och kalkkammossa (*Ctenidium molluscum* VU). Bland dessa gynnas bland annat kalkkammossa och källpraktmossa av kalkdammet som faller ned på klipporna i Pargasområdet.

Dessutom växer aspfjädermossa (*Neckera pennata*, VU) på stammarna av 10 aspar inom området. Av de nära hotade arterna förekommer långfliksmossa (*Nowellia curvifolia*, NT), källtuffmossa (*Cratoneuron filicinum*, NT), trädkrypmossa (*Pseudoamblystegium subtile*, NT), kortbladig kalkmossa (*Tortella inclinata*, NT) och pösmossa (*Pseudoscleropodium purum*, NT). På lundskogens mark växer bland annat de krävande sydvästliga lundskogsarterna blek fikmossa (*Fissidens dubius*, DD) och lerfickmossa (*Fissidens taxifolius*, DD), samt ställvis rikligt med vågig praktmossa (*Plagiomnium undulatum*, LC). Förekomsterna av den akut hotade arten skuggsprötmossa och den sårbara arten källpraktmossa hör till de största och mest betydande i Finland.

Dessutom förekommer blåsippa (*Hepatica nobilis*), skogskorn (*Equisetum pratense*), vårvicker (*Lathyrus vernus*), trolldruva (*Actaea spicata*), skogskaprifol (*Lonicera xylosteum*) och skogsnycklar (*Epipactis helleborine*). Bland ädla lövträd finns även lundalm (*Ulmus glabra*). Sällsynta arter som kalktallört (*Hypopitys hypophegea*, VU) förekommer i större grupper. På den södra delen av området, i närheten av åkerrenen, fanns några gnagspår av gökärtstyltmal (*Micrurapteryx gradatella*, EN) på gökärt (*Lathyrus linifolius*) i kanterna av det solexponerade området. Även längre in fanns det på vissa ställen förkolnade exemplar av gökärt längs stigen, men där kunde man inte längre urskilja några gnagspår. Området är en potentiell plats även för andra hotade arter av småfjärilar.

Av lavar som växer på trädstammarna påträffas bland annat glansfläck (*Diurthonia spadicea*, NT) och lönnlav (*Bacidia rubella*, LC). På hasselbuskar i lundskogen finns en riklig och livskraftig förekomst av den krävande hasseltickan (*Polyporus campestris*, LC). Dessutom har rostticka (*Phellinus ferruginosus*, NT), stor aspticka (*Phellinus populicola*, LC) och grangråticka (*Boletopsis leucomelaena*, NT) observerats i området.

Bilder från fältbesöket finns i bilaga 2.

Förbud mot att förstöra och försämra området

Enligt 64 § 2 mom. i naturvårdslagen får områden i naturtillstånd eller i därmed jämförbart tillstånd som hör till skyddade naturtyper inte förändras så att bevarandet av naturtypens särdrag äventyras. Naturtypens kännetecknande egenskaper utgörs av en viss berggrunds- och jordmån samt deras vatten- och näringshushållning och arter och organismsamhällen som naturligt har anpassat sig till dessa förhållanden.

Enligt 64 § 2 mom. i naturvårdslagen träder förbudet mot att förstöra och försämra förekomsten av en skyddad naturtyp i kraft när Tillstånds- och tillsynsverket i sitt beslut har fastställt gränserna för den förekomst som hör till den skyddade naturtypen och delgett beslutet för områdets ägare och innehavare. Det ovan nämnda skyddsbeslutet ändrar inte områdets ägarförhållanden utan markägandet förblir oförändrat.

Tillstånds- och tillsynsverket anser att följande åtgärder kan skada naturtypen:

- byggnande av konstruktioner, byggnader eller vägar
- uttag av jordmaterial eller gruvmineral
- dikning eller annan förändring av vattenhushållningen
- avlägsnande av naturlig vegetation i hasselskogen
- spridning av främmande arter
- körning med motorfordon annat än i samband med naturvårdsåtgärder
- all annan verksamhet som kan påverka bevarandet negativt

Främmande arter

När det gäller främmande arter ska lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) med ändringar iakttas. Avlägsnande av främmande arter får utföras inom området. Främmande arter ska följas upp i stadens närområde, och deras bekämpning inom området ska prioriteras när de påträffas inom naturtypområdet.

Skötsel av förekomsten av den skyddade naturtypen

Förekomsten av den skyddade naturtypen kan vid behov skötas med markägarens samtycke på ett sätt som godkänts av Tillstånds- och tillsynsverket. Hasselbusken behöver rikligt med ljus för att blomma och växa sig stor. Från naturtypen kan vid behov avlägsnas träd som skuggar för mycket, särskilt granar. Ädellövträd, asp och sälg samt gammal och förmultnande död ved ska som huvudregel bevaras i området. Täta underväxtbestånd av lönn kan vid behov glesas ut som en del av lundskogens skötsel. Murkna och nedfallna hasselstammar och grenar ska bevaras, liksom stående döda stammar, eftersom de är viktiga som livsmiljö för hasselns följearter och lundskogens artbestånd. Hasselskogar ska inte skötas så att de blir parkliknande glesa och städade enbart med tanke på hasselns föryngring och livskraft, utan syftet med skyddet är att trygga hela naturtypens kännetecknande egenskaper samt dess typiska och sällsynta artbestånd.

Inom avgränsningsområdet i Munkviken kan naturvård genomföras: skötselåtgärder planeras och deras genomförande förhandlas med markägaren som en del av detta avgränsningsbeslutsförfarande. Området ska till största delen lämnas i naturtillstånd så att farliga träd kan fällas och vid behov flyttas utanför stigarna. Inom området har ett flertal grova granar som nått slutet av sin livscykel fallit under den senaste tiden. I takt med successionen uppstår skuggande trädvegetation som vid behov och på

ett planerat sätt kan avlägsnas gradvis, figur för figur (främst granar). Avverkning liksom andra åtgärder ska genomföras som naturvårdsåtgärder enligt Tillstånds- och tillsynsverkets anvisningar, så att mindre skötselområden behandlas en i taget. Det kan också finnas ett mindre behov av att dämna igen diken i området.

Discretionärt stöd för skötsel av naturtypen

Enligt 21 § i naturvårdslagen kan discretionärt stöd beviljas för åtgärder som främjar restaurering, istandsättning och skötsel av naturtypen (inom de ramar som fastställts i statens budget). Stödet består av varor och tjänster. Livskraftscentralen i Sydvästra Finland kan bevilja stöd på basis av ansökan eller med markägarens skriftliga samtycke. Om stödet främjar stödmottagarens ekonomiska verksamhet kan det beviljas endast på basis av en ansökan.

Planreserveringar och byggnadsanvändning i området

Området ligger inom Pargas centrums generalplan med områdesreserveringar VL (närrekreationsområde), SL (naturskyddsområde), lu-10 (område som är värdefullt för den biologiska mångfalden) och EH (område planerat som minneslund). I generalplanen finns även en riktgivande vägsträckning i området. Dessutom ligger den norra delen på ett rekreationsområde (VP) inom detaljplaneområdet. Naturvärden finns i betydande grad inom alla delar av planområdena. Munkvikenområdet har anmälts som ett möjligt utvecklingsobjekt för byggande i Pargas år 2026.

Avvikelse från förbudet mot att förstöra och försämra naturtypen

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enskilda fall bevilja undantag från förbudet i 64 § 2 mom. i naturvårdslagen, om skyddsmålen för den berörda naturtypen inte äventyras i väsentlig grad eller om skyddet av naturtypen hindrar genomförandet av ett projekt eller en plan som är synnerligen viktig med hänsyn till det allmänna intresset, och det inte finns någon tekniskt och ekonomiskt genomförbar alternativ lösning för projektet eller planen (naturvårdslagen 66 §).

Ersättning

Om skyddet av naturtypen orsakar en betydande olägenhet för fastighetsägaren eller innehavaren av en särskild rättighet, har denne rätt att få full ersättning. Ersättningsskyldighet uppstår dock inte förrän området ägaren eller innehavaren av en särskild rättighet har ansökt hos Tillstånds- och tillsynsverket. Om tillstånd att avvika från det beslut som givits för att skydda naturtypen, och ansökan har avslagits. Om det på förhand är uppenbart att tillstånd att avvika inte kan beviljas, kan ersättningsförfarandet inledas utan att avvikandetillstånd söks. Om ersättningen inte kan avtalas mellan markägaren och Tillstånds- och tillsynsverket, ska förrättning för fastställande av ersättning sökas hos Lantmäteriverket.

Hörande av parter enligt 34 § i förvaltningslagen

Tillstånds- och tillsynsverket bereder ett avgränsningsbeslut för den skyddade naturtypen som har markerats på den bifogade kartan och ger markägarna tillfälle att i enlighet med 34 § i förvaltningslagen (434/2003) framföra sina åsikter och lämna sin utredning i det ovan beskrivna ärendet.

Pargas stad ombeds att yttra sig inte bara om den fastighet som staden äger utan också om hela det område som planeras bli skyddat ur planläggningssynpunkt. Utöver markägarna hörs även Caruna samt, på begäran av Pargas stad, två grannar som tidigare har lyft fram frågor om röjningen av hasselskogområdet.

Eventuella yttranden ombeds lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket som inrättas i april senast den 15.04.2026, antingen elektroniskt till registratörskontoret (kirjaamo@lvv.fi) med diarienumret som referens, eller alternativt per post till Tillstånds- och tillsynsverket, Yrjönkatu 6, 28100 Björneborg, med hänvisning till liro Ikonen / ärendets diarienummer.

Underlåtelse att lämna ett yttrande inom utsatt tid hindrar inte att ärendet avgörs.

Kontaktperson i ärendet är överinspektör liro Ikonen (tel. 040 8256610), e-post: iiro.ikonen@lvv.fi.

Bilagor:

- Bilaga 1: Hörandekarta – Munkvikens naturvårdslags naturtyp hasselskog, areal 26,6 ha
- Bilaga 2: Foto av Munkvikens hasselskog och arter som förekommer i området

Detta dokument har godkänts i myndighetens elektroniska ärendehanteringssystem. Ärendet har föredragits av överinspektör liro Ikonen och avgjorts av gruppchef lida Kämäri.

Gruppchef
Arter och naturtyper-gruppen

lida Kämäri

Överinspektör

liro Ikonen

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihtokesk. 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Bilaga 1. Avgränsningsförslag för naturtypen hasselskog enligt 64 § i naturvårdslagen

Luonnonsuojelulain 64§ mukaisen luontotyyppin pähkinäpensaikon rajausesitys

 Munkviken pähkinäpensaikko 26,6 ha

Bilaga 2

Bild 1. Hasselbeståndet i Munkviken

Bild 2. Skuggsprötmossa (*Eurhynchium striatum*, EN)

Bild 3-5: Källpraktmossa, aspfjädermossa och vedsäckmossa

Tämä asiakirja LVV-U/22178/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/22178/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kämäri Iida 27.02.2026 10:59

Esittelijä Ikonen Iiro 27.02.2026 10:30